

Warszawa, dnia 17. 08. 2010 r.

Rzeczpospolita Polska
Minister Sprawiedliwości

DO-I-0700-22/10
BM-I-0700-248/10/3

SEKRETARIAZ
Sądu Rejonowego
w Rybniku
17. 08. 10
6263

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16. 08. 2010 .

nr 4315 podpis *Bogdan Borusewicz*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

nowemu Prez. Sądzie Okręgowemu

W odpowiedzi na złożone podczas 59. posiedzenia Senatu RP w dniu 8 lipca 2010 r. oświadczenie Pana Senatora Antoniego Motyczki w sprawie planów funkcjonowania w Rybniku sądownictwa na szczeblu okręgowym oraz utworzenia sądu okręgowego w tym mieście, przesłane przy piśmie z dnia 13 lipca 2010 r. nr BPS/DSK-043-2868/10 – uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Struktura sądownictwa powszechnego i rozmieszczenie etatów orzeczniczych oraz urzędniczych powinny odpowiadać potrzebom służby, zaś działania w ramach poszczególnych apelacji, okręgów i sądów powinny być nakierowane na zabezpieczenie możliwości należytego rozpoznawania spraw we wszystkich sądach i wydziałach. Służyć temu mają odpowiednie działania kadrowe i modyfikacje w zakresie struktury organizacyjnej, uwzględniające terażniejsze i przyszłe potrzeby wymiaru sprawiedliwości.

Ośrodek Zamiejscowy Sądu Okręgowego w Gliwicach z siedzibą w Rybniku tworzą obecnie dwa Wydziały – II Wydział Cywilny (rozpoznający w I Instancji sprawy cywilne, sprawy z zakresu prawa rodzinnego z obszaru właściwości Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach oraz w II instancji środki odwoławcze od rozstrzygnięć zapadłych w Wydziałach Rodziny i Nieletnich ww. Sądów Rejonowych) i IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (rozpoznający w I i II Instancji sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych z obszaru właściwości Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach).

Prezes Sądu Okręgowego w Gliwicach, za pośrednictwem Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach, przesłał do Ministerstwa Sprawiedliwości wniosek dotyczący zmiany zakresu merytorycznego poszczególnych komórek pionu cywilnego w Sądzie Okręgowym w Gliwicach. Postulowana reorganizacja ma polegać m.in. na przeniesieniu spraw drugoinstancyjnych rozpoznawanych w II Wydziale Cywilnym (Ośrodek Zamiejscowy) do III Wydziału Cywilnego Odwoławczego, celem uporządkowania wewnętrznej struktury jednostki i zapewnienia jednolitości orzecznictwa, oraz ustanowienia II Wydziału Cywilnego właściwym do rozpoznawania w I instancji także spraw górniczych, do tej pory rozpatrywanych w Gliwicach.

Wniosek ten jest aktualnie przedmiotem analizy komórek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości, która, tak jak w przypadku wszystkich innych dotychczasowych wystąpień dotyczących reorganizacji struktury konkretnych jednostek sądowych, będzie uwzględniała okoliczności zarówno o charakterze społecznym jak i te związane ze sprawnym funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości.

Realizacja powyższych zamierzeń, wbrew stanowisku Pana Senatora, nie będzie prowadziła do zmniejszenia roli Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku, tym bardziej, że od stycznia 2011 r. zostanie przeniesiony z Wodzisławia Śląskiego i włączony do struktury Ośrodka V Wydział Karny Zamiejscowy rozpoznający w I i II Instancji sprawy z zakresu prawa karnego oraz w II instancji sprawy o wykroczenia i sprawy z zakresu postępowania poprawczego z obszaru właściwości Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach. Tym samym od początku przyszłego roku w ramach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku będą funkcjonowały trzy Wydziały Sądu Okręgowego w Gliwicach.

W związku z powyższym nie można zgodzić się z zawartym w oświadczeniu twierdzeniem, że podejmowane działania stopniowo umniejszają rolę Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku, gdyż wręcz przeciwnie, planowane jest rozszerzenie struktury tej jednostki. Postawionej przez Pana Senatora tezie przeczy również fakt, że od 2007 r. powstaje w Rybniku nowa siedziba dla Ośrodka Zamiejscowego, która ma w pełni zabezpieczać potrzeby lokalowe tej jednostki po zwiększeniu zakresu jej właściwości.

Zarzut sukcesywnego ograniczania etatyżacji w Wydziałach Ośrodka Zamiejscowego jest również nietrafny. W II Wydziale Cywilnym orzeka obecnie 10 sędziów i taka sytuacja kadrowa praktycznie nie zmieniła się od 2001 roku. Z kolei w IX Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do 2006 r. pracowało 9 sędziów. Z uwagi na stosunkowo niewielki wpływ spraw do tego Wydziału, a także bardzo duże obciążenie bieżącym wpływem i powstałe zaległości w VIII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach przeniesiono sędziego z IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach, dodatkowo kierując do tego Wydziału również sędziego z I Wydziału Cywilnego. W 2008 r. w stan spoczynku przeszło dwóch sędziów orzekających w pionie pracy. Warto również zauważyć, że był to jednocześnie okres obniżenia wpływu spraw pracowniczych w skali całego kraju. Etaty po tych dwóch sędziach skierowano więc do bardzo obciążonego wówczas pionu cywilnego. W grudniu zeszłego roku w stan spoczynku przeszedł kolejny sędzia orzekający dotychczas w IX Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i Prezes Sądu wystąpił o obwieszczenie etatu w pionie pracy i ubezpieczeń społecznych. Ponadto od dnia 5 maja 2010 r. zatrudniono nowego asystenta sędziego, a w czerwcu br. ustalono, że nastąpi wzmocnienie IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych poprzez skierowanie jednego z Sędziów VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do orzekania w IX Wydziale. W efekcie od sierpnia 2010 r. skierowano do IX Wydziału sędziego delegowanego, który jak dotąd orzekał w VIII Wydziale. Wskazane powyżej działania powinny zabezpieczyć prawidłową pracę IX Wydziału. Dodatkowo od stycznia 2011 r. w skład Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku będzie wchodził V Wydział Karny, który liczy obecnie 10 etatów orzeczniczych oraz orzeka w nim jeden sędzia delegowany.

Ustosunkowując się do kwestii ewentualnego utworzenia sądu okręgowego w Rybniku, obejmującego zakresem działania obszar właściwości Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach, uprzejmie informuję, że nie ma planów utworzenia kolejnego okręgu sądowego na terenie województwa śląskiego. Wpływ spraw należących do właściwości Sądu Okręgowego w Gliwicach z obszaru ww. Sądów Rejonowych, szczególnie w drugiej instancji, nie uzasadnia potrzeby powołania odrębnej jednostki szczebla okręgowego o zakresie terytorialnym odpowiadającym obszarowi działania wymienionych Sądów. Ruch spraw w Sądzie Okręgowym w Gliwicach w okresie od 2008 r. do końca pierwszego półrocza 2010 r., z uwzględnieniem wielkości wpływu spraw z obszaru właściwości Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach, przedstawia się następująco: w 2008 r. wpłynęło 33577 spraw, w tym z terenu wskazanych Sądów Rejonowych – 11827; w 2009 r. wpłynęło 30701 spraw, w tym z terenu wskazanych Sądów Rejonowych – 9339; w I półroczu 2010 r. wpłynęło 17312 spraw, w tym z terenu

wskazanych Sądów Rejonowych – 5399. Wpływ spraw z obszaru właściwości omawianych Sądów Rejonowych w okresie od 2008 r. do końca I półrocza 2010 r. wyniósł zatem około 30 % łącznego wpływu spraw do Sądu Okręgowego w Gliwicach. Z kolei łączny wpływ spraw II Instancji (główne repertoria) do Sądu Okręgowego w Gliwicach w latach 2008-2009 oraz w I półroczu 2010 r. wyniósł ogółem 17198, a wpływ spraw odwoławczych (główne repertoria) w analogicznym okresie z obszaru Sądów Rejonowych w Jastrzębiu-Zdroju, Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim i Żorach wyniósł 6631 spraw.

Powyższe dane statystyczne nie dają podstaw do utworzenia drugiego sądu okręgowego dla obszaru obecnego okręgu gliwickiego, co więcej przeprowadzenie przedmiotowej reorganizacji w tej części apelacji katowickiej generowałoby dodatkowe koszty i prowadziłyby do rozdrobnienia organizacyjnego struktur sądowych, utrudniając wypełnianie obowiązków ciężących na wymiarze sprawiedliwości.

Nawiązując do wspomnianych przez Pana Senatora innych okręgów sądowych i przywołanej liczby sądów rejonowych należących do ich właściwości warto zauważyć, że liczba jednostek sądowych szczebla rejonowego w zakresie terytorialnym sądu okręgowego jest uzależniona od wielu czynników, w tym historycznych. Dlatego porównywanie wielkości okręgów sądowych tylko pod względem liczby sądów rejonowych będących w obszarze ich właściwości i na tej podstawie argumentowanie potrzeby dokonania wnioskowanej reorganizacji należy uznać za pochapne.

Trudno również poszukiwać uzasadnienia dla utworzenia rybnickiego okręgu sądowego w argumentach natury społecznej oraz w oparciu o konstytucyjne prawo do sądu z uwagi chociażby na bliskość miejscowości objętych zakresem właściwości Sądu Okręgowego w Gliwicach, stopień urbanizacji tego terenu i jego nasycenie trasami komunikacyjnymi, a także obserwowaną rosnącą mobilność społeczeństwa wynikłą z upowszechnienia się prywatnych środków transportu. Wobec powyższego nie można podzielić stanowiska przedstawionego w oświadczeniu, co do istnienia organizacyjnych i logistycznych przesłanek przemawiających za powstaniem nowego sądu okręgowego.

W nawiązaniu do stwierdzenia, że powołanie sądu okręgowego w Rybniku prowadziłyby do „automatycznego powstania oddziałów Krajowego Rejestru Sądowego i Krajowego Rejestru Karnego” uprzejmie zauważam, że pierwszy z wymienionych rejestrów prowadzi w systemie informatycznym sądy rejonowe (sądy gospodarcze), obejmujące swoją właściwością obszar województwa lub jego część, zwane sądami rejestrowymi, a punkty informacyjne Krajowego Rejestru Karnego działają tylko przy niektórych sądach powszechnych.

Odnosząc się do sugestii, iż nowopowstający obiekt dla potrzeb sądownictwa w Rybniku miałby w przyszłości stać się siedzibą sądu okręgowego w tym mieście należy wskazać, że przedmiotowa inwestycja realizowana przez Sąd Okręgowy w Gliwicach pn. „Budowa budynku dla Ośrodka Zamiejscowego Sądu Okręgowego w Gliwicach z siedzibą w Rybniku oraz Wydziałów Nowej Księgi Wieczystej i Gospodarczego Sądu Rejonowego w Rybniku przy ul. Piłsudskiego 33” nie uwzględnia w swym projekcie pomieszczeń dostosowanych do potrzeb samodzielnej jednostki sądowej szczebla okręgowego. Natomiast z uwagi na dotychczasowe problemy lokalowe Sądu Rejonowego w Rybniku założono przeniesienie dwóch Wydziałów tego Sądu, tj. Gospodarczego i Wydziału Ksiąg Wieczystych, do nowej siedziby Ośrodka Zamiejscowego. Utworzenie sądu okręgowego w powstającej nieruchomości musiałoby skutkować zmianą koncepcji użytkowej budynku, wyprowadzeniem wszystkich Wydziałów Sądu Rejonowego i poszukiwaniem dla nich nowej siedziby, a tym samym ponoszeniem nieprzewidzianych wydatków.

Resort sprawiedliwości dąży do tego by struktura organizacyjna sądownictwa powszechnego zapewniała podniesienie jakości działania sądów tak w wymiarze dotyczącym działalności

orzecniczej, jak i w wymiarze funkcjonalnym, poprzez optymalne rozlokowanie i zorganizowanie sieci sądów. Okręg gliwicki, choć należy do dużych okręgów, nie jest nadmiernie rozbudowany, a jego rozmiary, liczba etatów orzeczniczych i urzędniczych umożliwiają prowadzenie elastycznej polityki kadrowej wychodzącej naprzeciw potrzebom wymiaru sprawiedliwości oraz stron postępowań, co pozwala skutecznie wywiązywać się z ciążących na nim obowiązków. Dlatego aktualnie, poza planami reorganizacji wewnętrznej struktury Sądu Okręgowego w Gliwicach, nie planuje się podejmowania innych działań w zakresie organizacji sądownictwa powszechnego na terenie południowo-zachodniej części województwa śląskiego, w tym utworzenia sądu okręgowego w Rybniku.

Jednocześnie pragnę zapewnić Pana Senatora, że analizując wnioski prowadzące do zmiany struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego, zgłoszone przez zainteresowane środowiska, Ministerstwo Sprawiedliwości kieruje się zawsze zarówno dobrem obywateli, jak i dobrem wymiaru sprawiedliwości.

2 pozostanie

Z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Jaceta Chajda
PODSEKRETARZ STANU